

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В РЕАЛІЯХ МАСШТАБНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Бут К.А.

Науковий керівник: Калініченко З. Д., к.е.н.

Для післявоєнної відбудови в Україні нагальним питанням стане пошук і залучення ресурсів для відновлення економіки. Головними джерелами таких ресурсів мають стати кредити від західних держав, а також фінансова допомога через фонди міжнародних організацій.

Завданнями на цей період стане формування єдиного підсумкового документу, в якому будуть визначені масштаби втрат, обсяги допомоги, яка необхідна від інших країн, пріоритетність відновлення за секторами економіки.

На деякі цільові національні програми будуть залучатися окремі держави, пропонуючи вигідні умови для інвестування, залежно від їхніх інтересів.

Дуже важливим буде створення Міжнародного стабілізаційного фонду, у який країни перераховуватимуть кошти для післявоєнної відбудови, щоб цей фонд координував допомогу Україні, і Україна мала до нього доступ.

Україна втратить значну частину вмотивованого працездатного населення, бо за найбільш реалістичним сценарієм до України не повернеться половина біженців. Але, крім втрати населення, Україна зіткнеться з ще одним викликом – масовим поверненням людей в обставинах, коли країна не має можливості забезпечити їх роботою, доходом, а у випадку біженців із зони бойових дій, можливо, і житлом.

Ключові заходи, які допоможуть у вирішенні проблем, треба називати вже зараз. Так, це може бути створення програм залучення коштів для нових бізнесів. Український бізнес може претендувати на знижені податкові ставки на 5-10 років та субсидії на створення нових робочих місць.

У зовнішній політиці України маємо також зробити велику ставку на роботу з діаспорою, яка після цієї війни буде вагомим інструментом нашого лобізму. Необхідно використати діаспори для просування товарів. Створити систему комунікації посольств, ТПП чи інших структур, відповідальних за просування українських товарів на зовнішніх ринках. Передбачити механізми пропозиції українських товарів представниками бізнесу, пов'язаними з українською діаспорою.

За різними оцінками, ВВП України в 2022 році скоротиться на 35-50%, кожне друге підприємство може бути закрито. Виходячи з цього, в найближчі роки Україна буде дотаційною державою. І від того, які пріоритети поставить держава, залежатиме, як довго буде тривати період виходу з кризи [1].

Актуальними для України сьогодні є зусилля на підвищення питомої ваги експорту продукції обробної промисловості, в порівнянні з чим становище України, на жаль, свідчить про значне відставання від розвинених країн.

Протистояння процесам глобалізації включає пошук державою свого місця в міжнародному поділі праці, здійснення структурних змін з метою

створення й просування на внутрішні й зовнішні ринки вітчизняної продукції й послуг. У зв'язку із цим залежність від сировинного експорту, що спричиняє прив'язку до імпортних енергетичних джерел, повинна ослабнути, а такі фактори, як трудовий, науковий потенціал держави - зміцнитися.

Переведення технічного стану виробництва на більш раціональні та інноваційні принципи сприяє забезпеченню прибуткової діяльності. Основною характеристикою технології у сучасному світі стає її мінливість. Технологічні інновації спрямовані на створення та освоєння виробництва нової продукції, технології і матеріалів, модернізацію обладнання, реалізацію заходів щодо охорони навколишнього середовища. Відношення до новацій у спеціалістів підприємств на різних рівнях управління ще залишається критичним і розраховувати на їх активну участь у технологічних зрушеннях обачливо. Тому виникає необхідність цілеспрямованого управління інноваційною діяльністю підприємств, яке б передбачало не лише організацію впровадження нової ідеї під тиском керівництва, але й зміщення акцентів у системі стимулів персоналу.

Практика показує, що чим швидше змінюються основні виробничі концепції, тим більш виправдане існування дослідних виробництв у виді самостійних підприємств або підрозділів. Дослідний завод чи цех мають бути оснащені таким устаткуванням, яке за своїм технічним рівнем знаходиться на рівні устаткування серійного заводу, воно може бути більш досконалим і більш прогресивним. Тільки у цьому випадку можна домогтися скорочення термінів підготовки серійного виробництва нових виробів.

Також має бути пряме кредитування з допомогою інструментів, котрі можуть підтримувати інноваційний розвиток, а саме інвестиційні фонди, уповноважені банки. Необхідна розробка системи гарантій, що забезпечували б повернення грошей державі.

Національна безпека охоплює політичну, економічну, соціальну, військову, екологічну, науково-технологічну, інформаційну та інші сфери. Безпека загалом означає конкретний стан і ступінь захищеності держави та її спроможність протистояти змінам умов функціонування. Важливо забезпечити такий стан національної економіки, за якого зберігається стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз і задовольняються потреби особи, сім'ї, суспільства, держави.

Економічна незалежність означає насамперед можливість здійснення державного контролю над національними ресурсами, спроможність використовувати національні конкурентні переваги для забезпечення рівноправної участі в міжнародній торгівлі; стійкість і стабільність національної економіки передбачає міцність і надійність усіх елементів економічної системи, захист усіх форм власності, створення гарантій для ефективної підприємницької діяльності, стримування факторів дестабілізації; здатність до саморозвитку і прогресу означає спроможність самостійно реалізовувати й захищати національні економічні інтереси, здійснювати постійну модернізацію виробництва, ефективну інвестиційну та інноваційну політику, розвивати інтелектуальний і трудовий потенціал країни. Політика економічної безпеки ґрунтується на певних принципах, які становлять

політичну і правову базу для оцінювання зовнішніх і внутрішніх загроз, формування національних економічних інтересів і стратегії економічної безпеки.

В Україні поки що не створена законодавча база з такого виду державної підтримки, як здешевлення кредитів за рахунок компенсації процентних виплат з бюджету, а також не існує розроблених норм для галузей. Невиконання контрактів, недотримання прав акціонерів і досягнутих домовленостей, наявність корупційних схем та криміналу залишаються важливими проблемами, що зупиняють західних промислових інвесторів вкладати кошти в українську економіку.

Структурні зміни повинні знайти відбиття у відповідних макроцінових пропорціях, заснованих на паритетному вимірі ВВП. Вони стають ефективними в умовах зближення внутрішніх і світових цін в економіці в цілому й в окремих її секторах: здійснення імпорту із країн з більш низьким рівнем цін, а експорту - у країни з більш високим рівнем цін.

Перелік посилань

1. <https://uifuture.org/publications/ukrayina-2022-yak-ne-vtratyty-svij-shans-staty-sylnoyu-derzhavoyu/>

2. Глобалізація й безпека розвитку / О. Білорус, Д. Лук'яненко К.: КНЕУ, 2021